

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31.08.2011, sp. zn. 29 Cdo 3213/2009, ECLI:CZ:NS:2011:29.CDO.3213.2009.1

Číslo: 26/2012

Právní věta: Soud výkonu rozhodnutí (exekuční soud), který po prohlášení konkursu na majetek povinného (úpadce) pokračoval v provádění výkonu rozhodnutí (exekuce) postihujícím majetek patřící do konkursní podstaty povinného (úpadce), postupoval v rozporu se zákazem formulovaným v § 14 odst. 1 písm. e) zákona č. 328/1991 Sb. ve znění účinném do 31. 12. 2007 a šlo tedy o nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. ve znění pozdějších předpisů; okolnost, že soud výkonu rozhodnutí o prohlášení konkursu nevěděl, nemá na tento závěr žádného vlivu. Otázka vědomosti soudu výkonu rozhodnutí (exekučního soudu) o tom, že svým postupem porušuje po prohlášení konkursu na majetek povinného (úpadce) zákaz formulovaný v ustanovení § 14 odst. 1 písm. e) zákona č. 328/1991 Sb. ve znění účinném do 31. 12. 2007, je otázkou posouzení tzv. subjektivního předpokladu odpovědnosti za škodu (zavinění daného psychickým stavem škůdce k vlastnímu protiprávnímu jednání a ke škodě, která je výsledkem tohoto protiprávního jednání) a jako taková nejen, že není (nemůže být) součástí posouzení zda úřední postup soudu výkonu rozhodnutí (exekučního soudu) byl nesprávný, ale při posuzování odpovědnosti státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem k ní nelze přihlížet vůbec vzhledem k ustanovení § 2 zákona č. 82/1998 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 31.08.2011

Spisová značka: 29 Cdo 3213/2009

Číslo rozhodnutí: 26

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Konkurs, Odpovědnost státu za škodu, Výkon rozhodnutí

Předpisy: § 13 odst. 1 předpisu č. 82/1998Sb.
§ 14 odst. 1 písm. e) ZKV ve znění do 31.12.2007
§ 2 předpisu č. 82/1998Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem ze dne 25. 6. 2008 zamítl O b v o d n í s o u d pro Prahu 2 žalobu, kterou se žalobkyně (správkyně konkursní podstaty úpadce M. M.) domáhala vůči žalované (České republice – Ministerstvu spravedlnosti) zaplacení částky 3 760 000 Kč (bod I. výroku) a rozhodl o nákladech řízení (bod II. výroku).

Soud – cituje ustanovení § 13 odst. 1 a 2 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou

při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění účinném do 26. dubna 2006 – dospěl po provedeném dokazování k závěru, že ve vztahu k uplatněnému nároku není naplněn předpoklad nesprávného úředního postupu, přičemž k tomu, aby bylo možno dovodit odpovědnost státu za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, chybí opravný prostředek, konkrétně odvolání, které žalobkyně mohla místo povinného úpadce podat po prohlášení konkursu na majetek úpadce proti rozhodnutí o rozvrhu výtěžku. Proto žalobu zamítl jako předčasnou, aniž se dále zabýval opodstatněností nároku co do jeho výše.

K odvolání žalobkyně M ě s t s k ý s o u d v Praze rozsudkem ze dne 18. 2. 2009 potvrdil rozsudek soudu prvního stupně (první výrok) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (druhý výrok).

Odvolací soud vyšel ve skutkové rovině z toho, že:

- 1) Usnesením ze dne 2. 4. 2001, které nabylo právní moci 26. 7. 2001, Obvodní soud pro Prahu 4 nařídil podle rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 19. 4. 2000, k uspokojení pohledávky oprávněné A. J. W. v částce 1 502 637 Kč s příslušenstvím a podle rozsudku Krajského obchodního soudu v Praze ze dne 23. 6. 2000, k uspokojení pohledávky společnosti R. J., a. s., v částce 39 888 USD s příslušenstvím, výkon rozhodnutí prodejem označených nemovitostí, náležejících do společného jmění manželů (dále též jen „nemovitosti“) povinných M. a M. M.
- 2) Usnesením ze dne 17. 4. 2002 udělil Obvodní soud pro Prahu 4 při dražbě nemovitostí P. A. příklep na nejvyšší podání ve výši 3 760 000 Kč.
- 3) Usnesením ze dne 9. 5. 2002 Městský soud v Praze (dále též jen „konkursní soud“) prohlásil konkurs na majetek dlužníka M. M. a správcem jeho konkursní podstaty ustanovil žalobkyni.
- 4) Žalobkyně sepsala nemovitosti 10. 6. 2002 do konkursní podstaty úpadce.
- 5) Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 29. 5. 2003, ve znění opravného usnesení ze dne 5. 12. 2003, zamítl žalobu, kterou se P. A. domáhal vůči žalobkyni vyloučení nemovitostí, jež byly předmětem dražby, ze soupisu majetku konkursní podstaty.
- 6) K odvolání P. A. Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 8. 1. 2004 změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobě vyhověl a nemovitosti ze soupisu majetku konkursní podstaty úpadce vyloučil.
- 7) K dovolání žalobkyně byl rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 1. 2004 zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení; rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 5. 2007 byl zamítavý rozsudek soudu prvního stupně o vylučovací žalobě následně potvrzen.

Na tomto základě odvolací soud neměl právní posouzení věci soudem prvního stupně za přiléhavé.

Odvolatelce přitakal potud, že nemohla činit úkony, jejichž absenci jí vytýkal soud prvního stupně, neboť se nestala účastnicí řízení o výkon rozhodnutí. Uvedl nicméně, že správce konkursní podstaty existenci konkursu a zahrnutí nemovitostí do konkursní podstaty oznámila soudu výkonu rozhodnutí až po provedení výkonu rozhodnutí. Zahrnutí nemovitostí do konkursní podstaty úpadce (10. 6. 2002) oznámila správce konkursní podstaty soudu výkonu rozhodnutí až 23. 9. 2002 a prohlášení konkursu neoznámila katastrálnímu úřadu. Podle spisu soudu výkonu rozhodnutí tak v řízení nedošlo ani k nesprávnému úřednímu postupu ani k vydání nezákonného rozhodnutí, a to ani v případě rozhodnutí o příklepu, ani v případě rozhodnutí o rozvrhu. Návrh na výkon rozhodnutí byl u soudu podán 26. 9. 2000 a konkurs byl prohlášen 12. 5. 2002 (správně 9. 5. 2002), v době, kdy byl pravomocně nařízený výkon rozhodnutí již prováděn. „K realizaci“ došlo usnesením o příklepu ze dne 17. 4. 2002, které nabylo právní moci 12. 6. 2002; vydražitel tak k 17. 4. 2002 nabyl vlastnictví k nemovitostem. Soud v řízení o výkon rozhodnutí neporušil žádné zákonné ustanovení upravující postup soudu ve vykonávacím řízení, uzavřel odvolací soud.

Poukaz odvolatelky na výsledek řízení o vylučovací žalobě, ukončeného rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2006 (jde o rozsudek sp. zn. [29 Odo 332/2004](#), uveřejněný pod číslem 54/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek – dále též jen „R 54/2007“), podle odvolacího soudu neovlivnil posouzení nároku uplatněného v tomto řízení, když „hlediska pro rozhodnutí v této věci jsou pregnantně vyjádřena v ustanovení § 13 zákona č. 82/1998 Sb.“.

Cituje dále ustanovení § 14 odst. 1 písm. c) a e) zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále též jen „ZKV“), odvolací soud rovněž poznamenal, že bylo-li exekuční řízení postihující úpadcův majetek patřící do konkursní podstaty zahájeno před prohlášením konkursu, správce konkursní podstaty se nestává účastníkem řízení (povinným) místo úpadce. Platí totiž, že nelze-li provést výkon rozhodnutí postihující majetek patřící do podstaty, není exekuční řízení řízením o nárocích, které mají být uspokojeny z konkursní podstaty. Proto lze i po prohlášení konkursu nařídít výkon rozhodnutí pro pohledávku proti úpadci, ovšem s tím, že výkon rozhodnutí nebude proveden. S poukazem na stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 1998, [Cpjn 19/98](#), uveřejněné pod číslem 52/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále též jen „R 52/1998“ nebo „stanovisko“), pak odvolací soud uvedl, že soud (a osoby, které ve vykonávacím řízení poskytují soudu nezbytnou součinnost) je povinen se zdržet po prohlášení konkursu (po dobu trvání konkursu) všech úkonů, jimiž má být výkon rozhodnutí bezprostředně realizován. Z toho lze podle odvolacího soudu dovodit, že „vykonávací soud mohl vykonávat úkony vztahující se k výkonu rozhodnutí, neboť prohlášení konkursu samo o sobě nebrání tomu, aby byl nařízen výkon rozhodnutí postihující majetek patřící do konkursní podstaty dlužníka“. Potud odvolací soud odkázal na „SJ 69/2001“, čímž je zjevně míněno usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2001, sp. zn. [21 Cdo 1318/2000](#), uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 5, ročníku 2001, pod číslem 69. Podle odvolacího soudu „došlo-li k realizaci výkonu rozhodnutí (tj. k uspokojení oprávněných osob z výtěžku), pak se to stalo proto, že soud o konkursu vědomost neměl, ani mít nemohl“.

V souzeném případě došlo k nařízení výkonu rozhodnutí dlouho předtím, než byl prohlášen konkurs na majetek úpadce, a při provádění výkonu rozhodnutí nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu ani k vydání nezákonného rozhodnutí (tím nebylo ani rozhodnutí o přiklepu, ani rozvrhové usnesení).

Oznámila-li žalobkyně existenci konkursu (respektive, dozvěděl-li se soud o existenci konkursu) až po provedení výkonu, pak nelze dovodit, že soud ve vykonávacím řízení porušil povinnost mu uloženou podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. e) ZKV, a to ani se zřetelem k rozhodnutím soudů o vylučovací žalobě.

Žalobkyně podala proti potvrzujícímu výroku rozsudku odvolacího soudu o věci samé dovolání, jehož přípustnost opírá o ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, namítajíc, že je dán dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. (tedy, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci) a požadujíc, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Zásadní právní význam napadeného rozhodnutí přisuzuje dovolatelka řešení otázky, zda je soud vázán ustanovením § 14 odst. 1 písm. e) ZKV, i když nemá vědomost o prohlášení konkursu.

V mezích uplatněného dovolacího důvodu pak dovolatelka odvolacímu soudu vytýká nesprávný výklad ustanovení § 14 odst. 1 písm. e) ZKV (v návaznosti na ustanovení § 13 odst. 5 ZKV a nařízení vlády č. 503/2000 Sb. a ve světle článku 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod – dále též jen „Listina“).

Dovolatelka – citujíc ustanovení § 13 odst. 5 a § 14 odst. 1 písm. e) ZKV – shledává nesprávným názor odvolacího soudu, podle kterého to, že soud (výkonu rozhodnutí) neměl vědomost o konkursu a ani ji mít nemohl, vylučuje odpovědnost žalované, kterou nelze dovozovat ani se zřetelem k účinkům konkursu. Dovolatelka též kritizuje výklad odvolacího soudu, podle kterého po prohlášení konkursu

na majetek úpadce na jedné straně nelze provést výkon rozhodnutí (exekuci) postihující majetek patřící do podstaty, na druhé straně soud výkonu rozhodnutí exekuci mohl provést, jelikož o prohlášení konkursu nevěděl a vědět nemohl (jelikož mu dovolatelka oznámila existenci konkursu až po provedení výkonu), takže nelze dovodit, že soud porušil povinnost uloženou mu ustanovením § 14 odst. 1 písm. e) ZKV. Takový výklad je podle ní v příkrém rozporu se zákonným textem označeného ustanovení i s ostatními souvisejícími ustanoveními zákona.

Zákaz provedení exekuce není vázán na žádnou omezující podmínku spočívající v subjektivní vědomosti exekučního soudu o prohlášení konkursu. Ve vazbě na ustanovení § 13 odst. 5 ZKV pak dovolatelka uvádí, že prohlášení konkursu na majetek M. M. bylo zveřejněno v Obchodním věstníku č. 21/2002 dne 22. 5. 2002 a vědomost o jeho existenci je nutno od uvedeného data presumovat u všech, kdož jím jsou dotčeni. Je proto nepřipustné odůvodňovat (či spíše omlouvat) provádění exekuce nevědomostí soudu o prohlášení konkursu. Akceptace názoru odvolacího soudu by založila nerovné postavení konkursních věřitelů na straně jedné a soudu na straně druhé (tím, že by se soud bez vědomosti o prohlášení konkursu nemusel řídit ustanovením § 14 odst. 1 písm. e) ZKV). Konkursní věřitelé takové privilegium nemají.

Nepřípadný je podle dovolatelky též závěr odvolacího soudu, že neoznámila katastrálnímu úřadu prohlášení konkursu na majetek spoluvlastníka nemovitosti. Povinnost oznámit tuto skutečnost katastrálnímu úřadu má ve smyslu § 13 odst. 5 ZKV konkursní soud.

Z výše uvedené nezákonné a neústavní aplikace zákona o konkursu a vyrovnání plyne též závěr odvolacího soudu, že R 54/2007, stejně jako rozhodnutí soudů nižších stupňů o vylučovací žalobě neovlivňuje posouzení uplatněného nároku. Při správném posouzení věci by odvolací soud R 54/2007 aplikovat mohl a musel. Při respektování závěrů obsažených v R 54/2007 by odvolací soud následně musel dospět k závěru, že hlediska uvedená v § 13 zákona č. 82/1998 Sb. jsou v uvedeném případě zcela naplněna. Nejvyšší soud totiž v R 54/2007 vyslovil závazný právní názor, podle kterého úkonem, kterým se v rozporu s ustanovením § 14 odst. 1 písm. e) ZKV provádí výkon rozhodnutí, je po prohlášení konkursu na majetek povinného i pokyn soudu výkonu rozhodnutí k tomu, aby usnesení o udělení příklepu, vydané podle § 336j o. s. ř. před prohlášením konkursu, bylo doručeno (dle § 336k odst. 1 o. s. ř.). Jestliže soud výkonu rozhodnutí v rozporu s ustanovením § 14 odst. 1 písm. e) ZKV pokračoval v provádění výkonu rozhodnutí prodejem nemovitostí tím, že usnesení o udělení příklepu doručil osobám uvedeným v § 336k odst. 1 o. s. ř. až po prohlášení konkursu na majetek povinného, pak takové doručení nebylo účinné a právní moc usnesení o příklepu od něj (k tíži konkursní podstaty a konkursních věřitelů) odvozovat nelze.

Žalovaná ve vyjádření navrhuje dovolání odmítnout, s tím, že napadené rozhodnutí netrpí dovoláním vytýkanými vadami a je správné a spravedlivé.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 30. 6. 2009) se podává z bodu 12., části první, článku II. zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Nejvyšší soud shledává dovolání přípustným podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., když napadené rozhodnutí je v rozporu s ustálenou judikaturou.

Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o.

s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelkou, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (a se zřetelem ke způsobu, jímž byla založena přípustnost dovolání, ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

Podle ustanovení § 2 zákona č. 82/1998 Sb. odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona se nelze zprostit.

Ustanovení § 5 zákona č. 82/1998 Sb. dále určuje, že stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena a) rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení nebo v řízení trestním, b) nesprávným úředním postupem.

Dle ustanovení § 13 zákona č. 82/1998 Sb. stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě (odstavec 1). Právo na náhradu škody má ten, jemuž byla nesprávným úředním postupem způsobena škoda (odstavec 2).

V této podobě, pro věc rozhodné, platila citovaná ustanovení zákona č. 82/1998 Sb. v době, kdy mělo dojít k tvrzenému nesprávnému úřednímu postupu (po 9. 5. 2002), přičemž ustanovení § 2 a § 5 zákona č. 82/1998 Sb. nedoznala změn ani později.

Podle ustanovení § 13 ZKV usnesení se vyvěsí toho dne, kdy bylo vydáno, v úplném znění nebo ve vhodném zkráceném znění na úřední desce soudu a dále na úřední desce okresního soudu, v jehož obvodu je dlužníkův podnik nebo jeho bydliště, jsou-li mimo sídlo soudu. Výpis z usnesení soud zveřejní též způsobem stanoveným zvláštním předpisem nebo jiným vhodným způsobem. Je-li dlužník zapsán v obchodním nebo jiném rejstříku, oznámí soud prohlášení konkursu orgánu, který rejstřík vede a který toto prohlášení zapíše; oznámení soudu se považuje za návrh na zahájení řízení o změně zápisu. Soud dále oznámí prohlášení konkursu katastrálním úřadům, které evidují nemovitosti, o nichž je mu známo, že patří dlužníkovi (odstavec 5). Účinky prohlášení konkursu nastanou vyvěšením usnesení na úřední desce soudu, který konkurs prohlásil. Tímto okamžikem se dlužník stává úpadcem (odstavec 6).

Dle ustanovení 14 odst. 1 písm. e) ZKV má prohlášení konkursu mimo jiné i ten účinek, že nelze provést výkon rozhodnutí (exekuci) postihující majetek patřící do podstaty a k tomuto majetku nelze ani nabýt právo na oddělené uspokojení (§ 28).

V této podobě, pro věc rozhodné, platila citovaná ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání již v době prohlášení konkursu (9. 5. 2002) a nedoznala změn ani později.

Objektivní odpovědnosti (bez ohledu na zavinění) za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem se stát nemůže zprostit (§ 2 zákona č. 82/1998 Sb.), jestliže jsou kumulativně splněny tři předpoklady:

1) Nesprávný úřední postup.

Nesprávným úředním postupem se rozumí porušení pravidel pro počínání státního orgánu při jeho činnosti a zpravidla jde o postup, který s rozhodovací činností nesouvisí. Podle konkrétních okolností může jít o jakoukoliv činnost spojenou s výkonem pravomocí státního

orgánu, dojde-li při ní nebo v jejím důsledku k porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu nebo k porušení pořádku určeného povahou a funkcí postupu. O „úřední“ postup jde tehdy, jestliže tak postupují osoby, které plní úkoly státního orgánu, a pokud tento postup slouží výkonu státní moci (srov. shodně např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2004, sp. zn. [25 Cdo 2274/2003](#), uveřejněný pod číslem 73/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

2) Vznik škody.

Vzhledem k tomu, že zákon č. 82/1998 Sb. blíže nedefinuje pojem škody ani neupravuje rozsah její náhrady, vychází se pro účely jejího určení z ustanovení § 442 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, podle něž se hradí skutečná škoda a to, co poškozenému ušlo (ušlý zisk). Srov. shodně např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2010, sp. zn. [25 Cdo 2008/2008](#), uveřejněný pod číslem 49/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále též jen „R 49/2011“).

3) Příčinná souvislost mezi vznikem škody a nesprávným úředním postupem.

Otázka existence příčinné souvislosti je otázkou skutkovou, neboť v řízení se zjišťuje, zda škodná událost (zde nesprávný úřední postup) a vzniklá škoda na straně poškozeného (dovolatelky) jsou ve vzájemném poměru příčiny a následku. Příčinná souvislost se nepředpokládá, nýbrž musí být (rovněž) prokázána; právní posouzení příčinné souvislosti spočívá v určení, mezi jakými skutkovými okolnostmi má být její existence zjišťována (srov. shodně např. opět R 49/2011).

Splnění těchto předpokladů musí být v soudním řízení bezpečně prokázáno a nepostačuje pouhý pravděpodobnostní závěr o splnění některého z nich. Důkazní břemeno v tomto směru leží na poškozeném (zde dovolateli).

Odvolací soud založil napadené rozhodnutí na závěru o neexistenci prvního z uvedených předpokladů (uzavřel, že soud výkonu rozhodnutí nepostupoval nesprávně) a splněním dalších podmínek se nezabýval. Tím jsou vytýčeny meze dovolacího přezkumu, jenž se soustřeďuje k prověření správnosti úsudku o neexistenci nesprávného úředního postupu.

Nejvyšší soud již v R 52/1998 vysvětlil, že zákaz provést výkon rozhodnutí (formulovaný v § 14 odst. 1 písm. e/ ZKV) (...) neklade žádné zvláštní požadavky na obsah usnesení o nařízení exekuce. Není proto důvodu výrokem rozhodnutí určovat, jaké účinky má prohlášení konkursu na možnost výkon uskutečnit, eventuálně stanovit dobu, po kterou nařízený výkon nemůže být proveden. Takový postup není namístě již proto, že soud tu navenek deklaruje účinky, které nastávají ex lege, lhotejnost, zda na ně soud v důvodech nebo ve výroku rozhodnutí upozorní. Z citovaného ustanovení plyne požadavek jediný – soud (a osoby, které ve vykonávacím řízení poskytují soudu nezbytnou součinnost) je povinen zdržet se po prohlášení konkursu (po dobu trvání konkursu) všech úkonů, jimiž má být výkon rozhodnutí bezprostředně realizován (srov. bod XXVI. stanoviska, str. 194 /370/). Tamtéž Nejvyšší soud také uvedl, že zákaz provést výkon rozhodnutí postihující majetek patřící do podstaty směřuje nejen (tedy také i) proti soudu samotnému (srov. bod XVII. stanoviska, str. 196 /374/).

To, že účinky prohlášení konkursu nastávají (v intencích § 13 odst. 6, věty první, ZKV) ex lege (bez dalšího) již vyvěšením usnesení o prohlášení konkursu na úřední desce soudu, který konkurs prohlásil, bez ohledu na to, zda o něm dotčené subjekty vědí nebo vědět mohou, potvrzují také závěry obsažené v bodě XXIV. stanoviska, str. 190 (366), v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2000, sp. zn. [20 Cdo 340/2000](#), uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 11, ročníku 2000, pod číslem 122, v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. [29 Cdo 1728/2007](#), uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 11, ročníku 2009, pod číslem 173 a v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2011, sp. zn. [29 Cdo 2181/2008](#), uveřejněném pod číslem 95/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

Soud výkonu rozhodnutí (exekuční soud), který po prohlášení konkursu na majetek povinného

(úpadce) pokračoval v provádění výkonu rozhodnutí (exekuce) postihujícím majetek patřící do konkursní podstaty povinného (úpadce), tedy postupoval v rozporu se zákazem formulovaným v § 14 odst. 1 písm. e) ZKV a šlo tudíž o nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb.; okolnost, že soud výkonu rozhodnutí o prohlášení konkursu nevěděl, nemá na tento závěr žádný vliv.

Úsudek odvolacího soudu, podle kterého soud výkonu rozhodnutí (exekuční soud) o prohlášení konkursu na majetek povinného (úpadce) „nemohl vědět“ (dokud mu správkyně konkursní podstaty povinného tuto skutečnost neoznámila), je bez dalšího logicky vadný, když odporuje úpravě obsažené v zákoně o konkursu a vyrovnání. Soud výkonu rozhodnutí (exekuční soud) měl objektivně možnost se dozvědět o prohlášení konkursu na majetek povinného (úpadce) stejným způsobem (k odlišnému zacházení není důvod) jako ostatní subjekty a orgány dotčené prohlášením konkursu na majetek povinného (úpadce), tedy - ve shodě s ustanovením § 13 odst. 5 ZKV - z úřední desky konkursního soudu, z úřední desky okresního soudu, v jehož obvodu byl podnik povinného nebo jeho bydliště a z Obchodního věstníku.

Otázka vědomosti soudu výkonu rozhodnutí (exekučního soudu) o tom, že svým postupem porušuje po prohlášení konkursu na majetek povinného (úpadce) zákaz formulovaný v ustanovení § 14 odst. 1 písm. e) ZKV, je otázkou posouzení tzv. subjektivního předpokladu odpovědnosti za škodu (zavinění, daného psychickým stavem škůdce k vlastnímu protiprávnímu jednání a ke škodě, která je výsledkem tohoto protiprávního jednání) a jako taková nejen, že není (nemůže být) součástí posouzení, zda úřední postup soudu výkonu rozhodnutí (exekučního soudu) byl nesprávný, ale při posuzování odpovědnosti státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem k ní nelze přihlížet vůbec vzhledem k ustanovení § 2 zákona č. 82/1998 Sb.

Úvahy odvolacího soudu jsou tudíž v rozsahu, v němž odvolací soud přičítal jakoukoli váhu nevědomosti soudu o prohlášeném konkursu, právně bezcenné.

Zjevně nesprávným je ve světle výše řečeného též úsudek odvolacího soudu, že nemají být aplikovány závěry obsažené v R 54/2007, když „hlediska pro rozhodnutí v této věci jsou pregnantně vyjádřena v ustanovení § 13 zákona č. 82/1998 Sb.“. Závěr, jímž Nejvyšší soud v R 54/2007 označil za úkon, kterým se v rozporu s ustanovením § 14 odst. 1 písm. e) ZKV provádí (po prohlášení konkursu na majetek povinného) výkon rozhodnutí, i pokyn soudu výkonu rozhodnutí k tomu, aby usnesení o udělení příklepu, vydané podle § 336j o. s. ř. před prohlášením konkursu, bylo doručeno osobám uvedeným v § 336k odst. 1 o. s. ř., neměl být ignorován, zvláště když šlo o rozhodnutí Nejvyššího soudu přijaté při posouzení téhož úředního postupu (se závěrem, že šlo o postup nesprávný).

Z R 54/2007 neměla být pominuta ani pasáž, v níž Nejvyšší soud vysvětlil, že kdyby usnesení o příklepu vydané podle § 336j o. s. ř. bylo sice doručeno (dle § 336k odst. 1 o. s. ř.) před prohlášením konkursu, avšak konkurs na majetek povinného by byl prohlášen v průběhu lhůty k podání odvolání proti němu (před jeho právní mocí), nemohlo by usnesení o příklepu nabýt právní moci vzhledem k tomu, že v tomto úseku řízení již nejde ani o nařízení výkonu rozhodnutí, ani o fázi „provádění“ nařízeného výkonu rozhodnutí. Tamtéž Nejvyšší soud doplnil, že potud daný úsek řízení (v němž jde o nabytí vlastnictví k draženým nemovitostem vydražitelem na straně jedné a tomu odpovídající ztrátu vlastnictví k týmž nemovitostem povinným na straně druhé) není podřaditelný pojmu „řízení o výkon rozhodnutí“ ve smyslu § 14 odst. 1 písm. c) ZKV a dopadají na něj (z hlediska přerušení běhu lhůt) účinky přerušení řízení dle uvedeného ustanovení.

Jen pro úplnost zbývá dodat, že dovolatelka má pravdu i v tom, že odvolací soud jí nesprávně přičítal k tíži, že prohlášení konkursu neoznámila katastrálnímu úřadu, ačkoliv v rozsahu popsáném v § 13 odst. 5 in fine ZKV (soudy neprověřovaném) měl tuto povinnost především konkursní soud.

Vzhledem k tomu, že právní posouzení věci odvolacím soudem není správné, Nejvyšší soud, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), rozsudek odvolacího soudu zrušil. Důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí i na rozhodnutí soudu prvního stupně; proto Nejvyšší soud zrušil i toto rozhodnutí a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, věta za středníkem, odst. 3 o. s. ř.).